

инноваций в педагогике /Москомобразования/ МГПУ, 1999. – 234 с.

УДК 1:94:17

References

1. Andrushchenko V., Dorohan S. Svitohliadna kultura suchasnoho vchytelia: problemy formuvannia / V. Andrushchenko, S. Dorohan // Vyshcha osvita Ukrainy. – 2002. – №3. – S.5–13.
2. Bazaluk O. O. Filosofii osvity: yii rol ta mistse v systemi filofsokoho znannia / O. O. Bazaluk // Filosofski obrri. – 2010. – №23. – S.187–200.
3. Herasymova E. M. Ekonomichni znannia u dyskursi stanovlennia hlobalizovanoho svitu: sotsialno-filosofskiy analiz / E. M. Herasymova: avtoref. dys. ... doktora filosof. nauk: 09.00.03. – K., 2009. – 33 s.
4. Nalivayko N. V., Ushakova E. V. Filosofskiy analiz systemy obrazovaniya v transformiruyushchysya obschestvah / N. V. Nalivayko, E. V. Ushakova // Filosofiya obrazovaniya. – 2009. – № 1 (26). – S. 26–35.
5. Pischulin N. P. Ogorodnikov Yu. A. Filosofiya obrazovaniya / N. P. Pischulin, Yu. A. Ogorodnikov. – M.: Tsentr innovatsiy v pedagogike /Moskomobrazovaniya/ МГПУ, 1999. – 234 s.

Kostyuchkov S. K., Political Science, Associate Professor of Social Work, Social Pedagogy and Sociology, Kherson State University (Ukraine, Kherson), kossr.63@mail.ru

Biopolitical role of new knowledge and technologies in the process of producing or upgrading educational and philosophical ideas

In the present article the author examines the role of contemporary biopolitical knowledge and technologies in the production of new or upgrading existing educational and philosophical ideas. It is noted that in terms of biopolitics today serves not only the object of scientific discourse but also methodological and practical foundation for increased productivity and efficiency, particularly in the educational sphere of public life. The opinions expressed on what aspect of biopolitical adequate requirements of our education is understood not only as a means of learning and mastering the surrounding world as a tool to improve the mechanism of adaptation the personal (individual), social (population), human (species) level, but much more – as a source of production civilizational sense of spiritual and physical being. The author stresses that education is seen as the primary initial training social nature of man, the way of improvement for the purpose of industrial consumption as a tool to generate limited subjectivity.

Keywords: biopolitics, the education system, educational and philosophical idea of education, culture, civil society, identity, adaptation, noosphere harmony bios.

Костючков С. К., кандидат политических наук, доцент кафедры социальной работы, социальной педагогики и социологии, Херсонский государственный университет (Украина, Херсон), kossr.63@mail.ru

Роль новых биополитических знаний и технологий в процессе выработки или модернизации образовательно-философских идей

Рассматривается роль современных биополитических знаний и технологий в процессе выработки новых или модернизации существующих образовательно-философских идей. Отмечается, что биополитика в сегодняшних условиях служит не только объектом научного дискурса, но и методологическим и практическим фундаментом повышения производительности и результативности, в частности, в образовательной сфере общественной жизни. Высказано мнение о том, что в биополитическом аспекте адекватное требованиям современности образование понимается не только как средство познания и усвоения окружающего мира, как инструмент совершенствования адаптационного механизма на личностном (индивидуальном), социальном (популяционном), общечеловеческом (видовом) уровнях, но значительно шире – как источник выработки цивилизационных смыслов духовного и физического бытия. Автор подчеркивает, что образование можно рассматривать как первичный социальный тренинг исходной природы человека, способ ее совершенствования для целей производственного потребления, как инструмент ограниченного генерирования субъектности.

Ключевые слова: биополитика, система образования, образовательно-философская идея, воспитание, культура, гражданское общество, личность, адаптация, ноосферная гармония, биос.

* * *

Опанасюк Ю.

кандидат экономических наук,
докторант, Национальный педагогический
университет им. М. П. Драгоманова
(Украина, Киев), lepan@ukr.net

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО АКАДЕМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Для западных экспертов в области высшего образования развитие международного академического сотрудничества является стратегической целью, достижение которой обеспечивает страну конкурентоспособными гражданами. Однако в отечественной науке вопрос такого сотрудничества и управления им со стороны государства еще не сформировались как самостоятельное научное направление исследования. Поскольку в последнее время международное академическое сотрудничество значительно активизировалось, возникла необходимость исследования проблем, которые способствуют или тормозят его развитие. В частности, разрыванию международного академического сотрудничества помогает усовершенствование технологий получения, обработки, передачи и использования научной информации. А широкое применение компьютерной техники создает качественно новые потенциальные возможности решения научных проблем. Ведь возможность оперативного доступа к необходимым источникам информации является одним из важнейших условий успешного развития научного творчества. Кроме того, достаточно комфортно получать сейчас знания человек может и с помощью специализированной информационной образовательной среды, которая базируется на дистанционных технологиях обучения. Для такого обучения в основном используются специализированные информационные системы, адаптированные до уровня базовой подготовки конкретного студента, что открывает перспективы существенного повышения качества высшего образования.

Ключевые слова: человек, образование, культура, международное академическое сотрудничество, информационно-коммуникационные технологии, дистанционное обучение.

(статья друкється мовою оригіналу)

Украинскому образовательному пространству присущи различные тенденции развития. К позитивным моментам можно отнести тот факт, что государство содействует международному сотрудничеству в области высшего образования и осуществляет меры по развитию и укреплению взаимовыгодного сотрудничества в области высшего образования в рамках двусторонних и многосторонних международных договоров и соглашений. Международная деятельность сегодня активизировалась и является более динамичной и совершенной [1]. Глобальному расширению академического международного сотрудничества способствуют информационные системы, которые все более активно включаются в научное и образовательное пространство большинства стран мира. Последнее позволяет сделать вывод о том, что именно информатизация образования является тем неисчерпаемым источником, который сегодня стимулирует создание своеобразного русла сотрудничества университетов, отдельных ученых, педагогов, студентов.

К процессам, связанным непосредственно с информатизацией образования, в первую очередь, относится созданная и развернутая в НАН Украины Украинская исследовательская и академическая сеть УРАН, которая подключена к европейскому аналогу GEANT. Относительно содержательной составляющей, то пока основное внимание сосредоточено на развитии веб-портала Национальной библиотеки Украины и обеспечения доступа к всемирно известным электронным веб-ресурсам.

В то же время каждый институт самостоятельно решает вопросы организации доступа к Интернету, создания и поддержки веб-сайтов, хотя следует

отметить определенные попытки руководства НАН Украины упорядочить эти процессы.

В общем, совершенствование технологий получения, обработки, передачи, распространения и использования научной информации, а также автоматизированных информационно-технологических устройств и компьютеров создает качественно новые потенциальные возможности решения научных проблем. Возможность оперативного доступа к необходимым источникам информации является одним из важнейших условий успешного развития научного творчества.

Результаты проведенного в ЦИПИН им. М. Доброва НАН Украины исследования показали, что наряду с традиционным информационным обеспечением, состояние которого сегодня не отвечает современным потребностям ученых (библиотечные фонды пополняются новыми изданиями недостаточно, не все необходимые периодические издания в библиотеках есть в наличии), исследователи все больше используют информационно-коммуникационные технологии для поиска необходимой информации, что можно рассматривать как прогрессивный путь решения проблем недостаточного информационного обеспечения [2].

В то же время, как считают исследователи, "... украинская наука представлена сегодня в мировом информационном пространстве неадекватно своему потенциалу. Объяснение этого факта могут быть разные, начиная от исторических предпосылок (например, изолированности советской науки, политики скрывания ее результатов и т.п.) и заканчивая техническими проблемами, касающимися, в частности, доступности внешней научной информации для украинских ученых и "видимости" результатов украинской науки в мире. Среди негативных моментов, прежде всего, бросается в глаза *очень малое количество украинских научных периодических изданий*, входящих в Scientific Master Journal List. Их доля составляет всего лишь около 0,3% от общего количества профессиональных изданий, признанных ДАК Украины. Другим негативным моментом, что свидетельствует о незначительном присутствии Украины в мировом информационном пространстве, является крайне малое количество научных публикаций, "видимых" в мире и входящих в базы данных Thomson ISI. Реально доступными в мире являются менее 2,8% всех научных публикаций, которые печатаются в течение года украинскими учеными. Неравномерным также является их распределение по отраслям наук. Следовательно, общее количество научных статей, публикуемых в Украине в год, довольно значительное – более 150 тыс. Поэтому, если хотя бы 1/3 из них будет опубликована в изданиях, доступных и признанных в мире, то Украина имеет шанс существенно улучшить свои показатели и войти в группу стран с хорошо развитой коммуникативной научной подсистемой [3].

Также в базу данных ISI входит около 8000 лучших научных журналов мира по всем отраслям науки и есть четкие критерии, по которым они отбираются среди других. 2000 лучших из них покрывают 85% всех опубликованных научных статей во всем мире и 95%

всех цитируемых статей. Поисковая система сервера ISI (это платная услуга) информировала в 2002 г., что среди более 8 тыс. журналов в ее базе было всего семь украинских. Для сравнения: Польша – 37, Россия – 98, Франция – 148, Германия – 432 научные журналы. В Украине существует несколько сотен научных изданий (как правило, за государственный счет), за печатание статей в которых присуждаются ученые степени доктора и кандидата наук. Например, согласно списку ДАК, есть около 40 журналов лишь физико-математического профиля. Однако оказывается, что абсолютное большинство этих научных изданий Украины не имеет никакого отношения к мировому научному процессу, и об их существовании знают только отдельные ученые за пределами Украины [3].

Итак, представленность ("видимость") украинских научных публикаций за рубежом является, во-первых, низкой, во-вторых, крайне неравномерной (асимметричной). По мнению специалистов, следствием такой ситуации является "вымывание" украинских ученых из основных научных информационных потоков. Не получая достаточной информации (и не предоставляя достаточной информации), они лишаются возможности стать не только пассивными субъектами развития мировой науки, но даже его пассивными наблюдателями.

Значительно лучше ситуация с использованием ИКТ в международном сотрудничестве является в вузах страны. Основными направлениями взаимодействия высших учебных заведений Украины с зарубежными учебными заведениями в сфере информационно-коммуникационных технологий являются:

- развитие и координация международных отношений с ведущими университетами, обеспечение информационной поддержки деятельности на международном уровне (Бельгия – Европейская ассоциация университетов; Франция – Международная ассоциация университетов; Украина – Винницкий национальный технический университет);

- организация инновационного офиса и внедрение моделей "треугольника знаний" (образование-исследование-инновация) в деятельность вузов Украины (Испания – Университет Аликанте; Швеция – Технологический университет Чалмерса; Италия – Болонский университет; Украина – Донбасская государственная машиностроительная академия);

- использование информационной системы в учебном процессе и создание Регионального учебного центра SAP по подготовке специалистов для работы с системой на предприятиях региона (Россия – Академия SAP (Москва); Академический центр компетенций SAP (Санкт-Петербург); Германия – Корпорация SAP (Магдебург); Украина – Донецкий государственный университет управления);

- создание концепции технологически ориентированной моделирующей среды (Германия – Технический университет Гамбург-Харбург; Украина – Донецкий национальный технический университет);

- доступ ученых и специалистов к информации в электронной сети Интернет по разным направлениям в сфере технологий и науки (химия, компьютерные технологии, математика, физика и т.д.), (Великобритания – INASP; Германия – TIB –

Університет г. Ганновер; Україна – Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган–Барановського);

– забезпечення розвитку освіти і інноваційного руху в світі, найважливіших цінностей університетських традицій і сприяння тісним зв'язкам між університетами Європи і світу (Італія – Велика хартия університетів (Magna Charta Universitatum); Україна – Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган–Барановського);

– реалізація спільних науково-дослідницьких проєктів, співпраця між викладачами і аспірантами в області інформаційних технологій, організація спільних міжнародних науково-практичних конференцій (Венгрія – Мишкольський університет; Україна – Закарпатський державний університет);

– використання ліцензійних пакетів програмного забезпечення фірми Delcam Plc (Російська компанія Делкам–Самара; Британська компанія Delcam Plc; Україна – Запорізький національний технічний університет);

– впровадження систем автоматизованого проєктування і виробництва (CAD/CAM–систем) в навчальний процес освітніх закладів України, відкриття навчальних центрів Delcam (Британська компанія Delcam Plc; Україна – Запорізький національний технічний університет);

– розробка нових навчальних курсів; використання сучасного програмного забезпечення в навчальному процесі, навчанні (Франція – Університет Овернь–Клермон 1; Португалія – Університет Порто; Румунія – Західний Університет Тимишоара, Університет “Овідіус” (г. Константа); Марокко – Університет Шуаїб Дукале; Молдова – 3 вуза; Республіка Білорусь – 2 вуза; Україна – Київський національний торговельно-економічний університет);

– створення освітніх центрів для навчання і підвищення кваліфікації працівників органів державної влади в сфері інформаційних технологій (Німеччина – Університет Кобленц–Ландау; Іспанія – Університет Валадолід; Словаччина – Технічний університет в г. Кошице; Польща – Університет Марії Кюрі–Склодовської; Росія – Тамбовський державний університет, Московський обласний державний університет; Україна – Львівський національний університет ім. І. Франка);

– впровадження дистанційної форми навчання (США – Національний університет г. Сан–Дієго (Каліфорнія); Україна – Нежинський державний університет ім. Н. Гоголя);

– інтернаціоналізація Європейського простору вищої освіти шляхом застосування інформаційних технологій для підвищення мобільності студентів і викладачів (Австрія; Словенія; Німеччина; Росія; Україна – Національний технічний університет “ХПІ”);

– відкриття локальної комп'ютерної лабораторії Cisco і практична підготовка студентів (США – НАТО; Україна – Національний технічний університет “ХПІ”);

– російсько-український сегмент Всесвітньої системи даних World Data System (Росія – Геофізичний центр РАН; Україна – Національний технічний університет України “Київський політехнічний інститут”);

– модернізація вищої освіти в області геоінформаційних технологій в Україні;

– створення систем дистанційного навчання основного на Інтернет–технологіях підтримки студентів денної і заочної форми навчання (Швеція – Королівський технологічний інститут; Україна – Національний університет “Києво–Могилянська академія”);

– встановлення партнерських відносин в області вищої освіти, науки і техніки з метою розвитку співпраці в області навчально-методичної і науково-дослідницької роботи (Чорноморська Сеть Університетів (Black Sea University Network); Україна – Одеський державний екологічний університет);

– обмін досвідом досліджень і науковими досягненнями в області розвитку інформаційних технологій і інформаційно-вимірних систем (Білорусь; Україна – Одеський державний інститут вимірної техніки);

– забезпечення розвитку освіти, впровадження інноваційних технологій і програм в освітній процес вузу (Велика хартия університетів (Magna Charta Universitatum); Італія – Болонський університет; Україна – Одеський національний морський університет);

– просування інноваційної діяльності в промисловості в області інформатики і інтегрованих системних секторів (Програма SEES 2007–2013 Transnational cooperation programme; Україна – Одеський національний політехнічний університет);

– розробка навчальних курсів для підготовки висококваліфікованих фахівців і викладацьких кадрів в області software engineering в тісному взаємодії з промисловими і академічними закладами при підтримці європейських партнерів (Велика Британія – Університет Ньюкасла; Італія – Неаполітанський університет; Україна – Харківський національний аерокосмічний університет ім. Жуковського, Хмельницький національний університет, Севастопольський національний технічний університет, Одеський політехнічний університет, Полтавський національний технічний університет ім. Ю. Кондратюка);

– створення інноваційної міжуніверситетської мережі російських, українських, білоруських і азербайджанських університетів–партнерів для розробки ефективного механізму співпраці з регіональними підприємствами енергетичного сектору економіки (Швеція – Королівський інститут технологій; Польща – Університет науки і технологій; Горно–металургічна академія ім. С. Сташица; Велика Британія – Університет Вовик; Росія – Російська державна академія нафти і газу; Уфимський державний нафтяний технологічний університет; Україна – Полтавський

национальный технический университет им. Ю. Кондратюка);

– лицензионное программное обеспечение используется в учебном процессе (Англия – Компания “Evrorgastice”; Украина – Севастопольский национальный технический университет);

– создание учебного центра для повышения квалификации госслужащих из современных технологий управления (Германия – Университет Кобленц–Ландау; Украина – Сумской государственный университет);

– техническая поддержка, использование методического обеспечения в учебном процессе, обучение и повышение квалификации преподавателей по программам Академии Microsoft IT (США – Microsoft Corp.; Украина – Тернопольский государственный технический университет им. И. Пулюя);

– подготовка и обучение специалистов в области компьютерно–сетевых технологий уровней CCNA, CCNP, Wireless Network Security (США – CISCO Systems; Украина – Тернопольский государственный технический университет им. И. Пулюя);

– создание программного продукта – поисковой системы в базах данных (Германия – фирма LOEWE OPTA GMBH; Украина – Харьковский национальный университет радиоэлектроники);

– создание глобальной сети мультидисциплинарного цифрового моделирования и управления (Германия – Университет Кобленц–Ландау (координатор); Словакия – Технический университет Кошице; Нидерланды – Технический университет Дельт; Греция – Центр по исследованиям и технологий “Хелас”; Великобритания – Компания Вольгерра Парнерс; Украина – Харьковский национальный университет радиоэлектроники);

– разработка учебных курсов для подготовки высококвалифицированных специалистов и преподавательских кадров в области *safeware engineering* во взаимодействии с индустриальными и академическими организациями при поддержке европейских партнеров (Великобритания – Университет Ньюкасла; Сити университет, Аделард ЛЛП; Финляндия – АВО Академия; Италия – Институт Исти–СНС, Университет Неаполя; Украина – Харьковский национальный университет радиоэлектроники) [4].

Совершенствование системы образования на основе информационных технологий, широкое внедрение в учебный процесс ИКТ привело также к появлению виртуальных университетов, открытой системы образования.

Реализация открытого образования может осуществляться за счет дистанционного образования, которое рассматривают как разновидность образовательной системы, в которой преимущественно используются дистанционные технологии обучения и организации образовательного процесса, или как одну из форм получения образования, по которой освоение того или иного его уровня по той или иной специальности осуществляется в процессе обучения на расстоянии [5].

Дистанционное образование – это педагогическая система открытых образовательных услуг,

предоставляемых широким слоям населения в стране и за рубежом с помощью специализированной информационной образовательной среды, которое базируется на дистанционных технологиях обучения (мультимедийных, сетевых, телекоммуникационных, ТБ–технологиях и т.д.).

С точки зрения педагогической теории дистанционное обучение вызывает интерес как система, которая позволяет наиболее содержательно реализовать современные требования к образованию: гибкость организационных форм, индивидуализация содержания образования, интенсификация процесса обучения и обмена информацией.

Технологии электронного обучения могут применяться при различных формах обучения: очной и очно–заочной форме – они помогают организовать самостоятельную работу и проводить непрерывный мониторинг учебного процесса; заочной форме – информационные технологии являются основной формой представления материала, способствуют выработке навыков практической работы, помогают организовать мониторинг учебного процесса.

Принцип сочетания *аудиторных* и *электронных* форм преподавания – внедрение смешанного обучения – обеспечивает возможность совмещения в учебном процессе лучших качеств разнообразных форм обучения. *Аудиторное* обучение – обеспечивает социальное взаимодействие, запрашиваемое людьми, от которого они получают удовольствие, общаясь непосредственно (студент – преподаватель – студент). Такой вид обучения предлагает привычные для студентов методы: создается интерактивное образовательное пространство, в котором каждый студент может проверить свой уровень знаний, иметь обратную связь с авторитетным лицом (преподавателем) относительно правильности ответов и получить ответы на не выясненные вопросы. *Электронное* обучение (e–learning) – позволяет менять темп, время, место обучения и предлагает максимальную плоскость гибкости и удобства для обучения студентов. Положительным при применении электронного обучения является возможность организации непрерывного мониторинга. Детальный анализ элементов мониторинга (академическая активность (степень обработки теоретического материала, систематизированность полученных практических навыков, самоконтроль, степень творческого подхода к изучению материала (участие в обсуждениях на форуме, переписка с тьютором), содержательный контроль, результаты практических задач, итоговый контроль) позволяет контролировать уровень качества на всех этапах обучения, а не только на момент аттестации, как было при применении традиционных схем обучения. Такие технологии имеют свои преимущества: изменяются функции преподавателя и студента (преподаватель выполняет функции консультанта–координатора, а не выполняет информативно–контролирующую функцию, студенту же предоставляется возможность самостоятельно выбирать пути усвоения учебного материала) [6].

Итак, дистанционное образование предполагает реализацию новой формы обучения открытого и

доступного для всех, независимо от того места, где проживает человек.

Для практической реализации дистанционного обучения в основном используют специализированные информационные системы, которые называют системами управления обучением (learning management system, LMS) или иногда – программно-педагогическими системами. Как правило, такие информационные системы состоят из наборов модулей, обеспечивающих полноценное дистанционное обучение. Сейчас есть довольно широкий спектр разработанных систем управления обучением, которые распространяют как на коммерческой основе, так и свободно.

Важным преимуществом дистанционного обучения является то, что оно позволяет на базе ИКТ осуществлять адаптацию обучения к уровню базовой подготовки конкретного студента, к месту его проживания, к здоровью, материальному положению и, как следствие, открывает возможность существенно повышать качество обучения. На базе ИКТ нет жесткого календарного плана учебного процесса, студент может его реализовать в соответствии со своими способностями и возможностями. Это повышает качество обучения и предоставляет дополнительный эмоциональный и интеллектуальный стимулы для образования [5].

Итак, к наиболее актуальным направлениям развития процесса информатизации и внедрения информационно-коммуникационных технологий в деятельность вузов следует отнести: создание концепции информатизации высшего учебного заведения и комплексной программы по ее реализации; организационная поддержка, материально-техническое, программное и кадровое обеспечение этой программы; создание информационно-аналитической системы управления (ИАСУ) вузов, которая будет обеспечивать взаимодействие всех его подразделений; подготовка научно-педагогических работников вузов к эффективному использованию ИКТ в организационной, учебной, методической и научной деятельности; формирование информационной культуры студентов, создание надлежащих условий для эффективного использования ими ИКТ в учебной, научно-исследовательской работе и в будущей профессиональной деятельности; разработка новых информационных технологий обучения, способствующих его индивидуализации и интенсификации, активизации познавательной деятельности; создание и развитие персональных учебных сфер с использованием социальных сетей и облачных сервисов, а также обеспечение их взаимодействия с ИАСУ вузов; обеспечение преемственности и непрерывности обучения [5].

Таким образом, международное сотрудничество с известными зарубежными вузами-партнерами позволяет использовать их передовой опыт по совершенствованию процессов управления высшими учебными заведениями в современных рыночных условиях. Это направление работы для отечественных вузов является наиболее важной задачей, поскольку национальная система управления высшими учебными

заведениями требует модернизации и совершенствования.

Список использованных источников

1. Освіта України: інформ.-аналіт. огляд / [за заг. ред. В. Г. Кременя]. – К.: ЗАТ “НІЧЛАВА”, 2001. – 211 с.
2. Грига В. Веб-сайти установ НАН України як показник її інформатизації та міжнародної інтеграції [Текст] / Віталій Грига // Новые вызовы академической науке в контексте проблем современного кризиса: мировой и национальный аспекты: Материал. международ. симпозиум. (Алушта, 14–18 сентября 2009 г.). – К.: Феникс, 2010. – С.58–66.
3. Кавуненко Л. Міжнародна наукова співпраця в Україні: аналіз інформаційно-комунікативних бар'єрів / Лідія Кавуненко, Тетяна Гончарова // Новые вызовы академической науке в контексте проблем современного кризиса: мировой и национальный аспекты: Материал. международ. симпозиум. (Алушта, 14–18 сентября 2009 г.). – К.: Феникс, 2010. – С.209–226.
4. Гуржій А. М. Сучасний стан впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у вищих навчальних закладах України [Електронний ресурс] / А. М. Гуржій, В. В. Гапон. – Режим доступу: http://mev-hnu.at.ua/load/ix_mizhnarodna_naukovo_praktichna_konferencija/6_innovacijno_investicijnij_rozvitok_vitchiznjanikh_pidpriemstv/suchasnij_stan_vprovadzhennja_informacijno_komunikacijnih_tekhnologij_u_vishhikh_navchalnih_zakladakh_ukrajini/17-1-0-126
5. Ставицька І. В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті [Електронний ресурс] / І. В. Ставицька. – Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>.
6. Берестова А. Інноваційні технології та методи. Навчання у професійній освіті [Електронний ресурс] / Алла Берестова. – Режим доступу: nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2012/04/INNOVATSIJNI-TEHNOL.
7. Гриценко В. Організаційні засади інформатизації вищої освіти [Електронний ресурс] / Валерій Гриценко. – Режим доступу: www.kspu.kr.ua/download/conf2013/section1/article_grytsenk.

References

1. Osvita Ukraïny: inform.-analit. ogljad / [za zag. red. V. G. Kremenja]. – K.: ZAT “NICHLAVA”, 2001. – 211 s.
2. Gryga V. Veb-sajty ustanov NAN Ukraïny jak pokaznyk i'i' informatyzacii' ta mizhnarodnoi' integracii' [Tekst] / Vitalij Gryga // Novye vyzovy akademicheskoy nauke v kontekste problem sovremennogo krizisa: mirovoj i nacional'nyj aspekty: Material. mezhdunarod. simpozium. (Alushta, 14–18 sentjabrja 2009 g.). – K.: Feniks, 2010. – S.58–66.
3. Kavunenکو L. Mizhnarodna naukova spivpracija v Ukraïni: analiz informacijno-komunikativnyh bar'jeriv / Lidija Kavunenکو, Tetjana Goncharova // Novye vyzovy akademicheskoy nauke v kontekste problem sovremennogo krizisa: mirovoj i nacional'nyj aspekty: Material. mezhdunarod. simpozium. (Alushta, 14–18 sentjabrja 2009 g.). – K.: Feniks, 2010. – S.209–226.
4. Gurzhij A. M. Suchasnyj stan vprovadzhennja informacijno-komunikacijnyh tehnologij u vyshhijh navchal'nyh zakladah Ukraïny [Elektronnyj resurs] / A. M. Gurzhij, V. V. Gapon. – Rezhym dostupu: http://mev-hnu.at.ua/load/ix_mizhnarodna_naukovo_praktichna_konferencija/6_innovacijno_investicijnij_rozvitok_vitchiznjanikh_pidpriemstv/suchasnij_stan_vprovadzhennja_informacijno_komunikacijnih_tekhnologij_u_vishhikh_navchalnih_zakladakh_ukrajini/17-1-0-126
5. Stavyc'ka I. V. Informacijno-komunikacijni tehnologii' v osviti [Elektronnyj resurs] / I. V. Stavyc'ka. – Rezhym dostupu: <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1103>.
6. Berestova A. Innovacijni tehnologii' ta metody. Navchannja u profesijnij osviti [Elektronnyj resurs] / Alla Berestova. – Rezhym dostupu: nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2012/04/INNOVATSIJNI-TEHNOL.
7. Grycenکو V. Organizacijni zasady informatyzacii' vyshhoi' osvity [Elektronnyj resurs] / Valerij Grycenکو. – Rezhym dostupu: www.kspu.kr.ua/download/conf2013/section1/article_grytsenk.

Opanasyuk Yu., candidate of economic sciences, doctoral student, National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kiev), lepan@ukr.net

Problems of international academic cooperation

For Western experts in the field of higher education development of international academic cooperation is a strategic goal whose achievement provides competitive country nationals. However, domestic science questions such cooperation and

management of the state have not yet formed as an independent scientific field research. As recent international academic collaboration greatly intensified, it became necessary studies to promote or inhibit its development. In particular, the deployment of international academic cooperation helps improving technologies for processing, transmission and use of scientific information. But the widespread use of computer technology creates qualitatively new potential solve scientific problems. After all, an opportunity to access appropriate sources of information is one of the most important conditions for successful development of scientific creativity. Also, get comfortable enough knowledge now people can and using specialized information educational environment, which is based on distance learning technologies. For this study mostly used specialized information systems, adapted to the level of basic training a particular student, opening the prospects for significantly improving the quality of education.

Keywords: people, education, culture, international academic cooperation, information and communication technologies, distance learning.

Опанасюк Ю., кандидат економічних наук, докторант, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), leran@ukr.net

Проблеми розвитку міжнародного академічного співробітництва

Для західних експертів у галузі вищої освіти розвиток міжнародного академічного співробітництва є стратегічною метою, досягнення якої забезпечує країну конкурентоспроможними громадянами. Однак у вітчизняній науці питання такого співробітництва й управління ним з боку держави ще не сформувався як самостійний науковий напрям дослідження. Оскільки останнім часом міжнародне академічне співробітництво значно активізувалося, виникла необхідність дослідження проблем, які сприяють або гальмують його розвиток. Зокрема, розглядання міжнародного академічного співробітництва допомагає удосконалення технологій отримання, обробки, передачі та використання наукової інформації. А широке застосування комп'ютерної техніки створює якісно нові потенційні можливості розв'язання наукових проблем. Адже можливість оперативного доступу до необхідних джерел інформації є однією з найважливіших умов успішного розвитку наукової творчості. Крім того, досить комфортно одержувати нині знання людина може й за допомогою спеціалізованого інформаційного освітнього середовища, котре базується на дистанційних технологіях навчання. Для такого навчання здебільшого використовуються спеціалізовані інформаційні системи, адаптовані до рівня базової підготовки конкретного студента, що відкриває перспективи істотного підвищення якості освіти.

Ключові слова: людина, освіта, культура, міжнародне академічне співробітництво, інформаційно-комунікаційні технології, дистанційне навчання.

* * *

УДК 177.7:502

Тараненко Г. Г.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри філософії, Мелітопольський державний педагогічний університет ім. Богдана Хмельницького (Україна, Мелітополь), taranenkogg@mail.ru

РЕІНТЕРПРЕТАЦІЯ ДУХОВНОСТІ У КОНТЕКСТІ ГАРМОНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО—ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ОСОБИСТОСТІ: МОРАЛЬНО—ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ СТАВЛЕННЯ ЛЮДИНИ ДО ПРИРОДИ

Глобальні проблеми сучасності актуалізують питання гармонізації взаємовідносин у системі "людина-природа" та спонукають людство до пошуку духовних засад подальшого суспільно-культурного розвитку. На основі аналізу результатів досліджень розкривається значний потенціал духовності у гармонізації культурно-освітнього простору особистості та вказується її можливості й межі у формуванні аксіології природи. За логікою аналізу пропонується перевести рефлексію духовності в аксіологічну площину, яка має для людини життєво орієнтовний сенс. У статті розглядається сутність духовності як природної властивості людини й експлікується її значення у гармонізації особистістю життєвого світу та у праксеологічній площині духовно-практичного осягнення і перебування світу. Реалізація теми статті за допомогою феноменологічного підходу, теоретичної реконструкції та аналітика духовності як практичного вияву гармонійності, здорового інтелекту, набутого через освіту, в основі якого лежить принцип людиномірності, уможливають пошук корисних конструктивів більш ефективної її імплементації у культурно-освітній простір особистості.

Ключові слова: аксіологія природи, гармонізація, духовність, культурно-освітній простір, людиномірність, особистість, ставлення людини до природи.

Пошук можливих шляхів вирішення глобальних проблем природокористування в межах міжнародного руху із захисту навколишнього середовища та гармонізація взаємовідносин у системі "людина—

природа" сьогодні є основними напрямками людської діяльності, які мають на меті не лише забезпечення сталого розвитку сучасної цивілізації, а й духовне оновлення суспільства загалом й особистості зокрема.

Аналізуючи сучасну ситуацію у світі, В. Шинкарук та В. Табачковський роблять висновок, що крім проблем технократичного характеру на особистості відображається й вплив процесу глобалізації суспільства. Вчені підкреслюють, що попри захоплення технізацією слід остерігатися відчуження людини від природи та його наслідків, а саме, набуття та поширення феномену бездуховності, фокусування людського буття на інтересах сьогодення, "ззелюднення" природи, її комерціалізація й утилітаризація [9, с. 124–133].

Вказані процеси спонукають людство до пошуку духовних засад подальшого суспільно-культурного розвитку, адже низка потрясінь у сфері вищих гуманістичних цінностей, нівелювання значущості особистості та її життя, домінування насильницьких методів у суспільному житті спричиняють відчуження особистості від справжньої духовності, підсилюючи інтересдопсевдодуховних цінностей. Саме тому сьогодні актуалізується дослідження феномена духовності у новому соціокультурному контексті.

Проблема духовності здавна досліджувалася зарубіжними і вітчизняними авторами різних напрямів філософського знання. Так, зокрема, у творах Платона, Аристотеля, Аврелія Августина, Фоми Аквінського, І. Канта, Ф. Шеллінга, Г. Гегеля духовність розглядається в історико-філософському дискурсі.

У працях А. Бергсона, М. Бубера, М. Вебера, Е. Гуссерля, В. Дільтея, С. К'єркегора, Ф. Ніцше, Б. Рассела, П. Рікера, Ж.-П. Сартра, П. Тейяра де Шардена, Е. Фромма, М. Гайдеггера феномен духовності не лише критично переосмислюється, а й досліджується специфіка його виявлення у суспільстві.

Не можна оминати й особливої значущості в дослідженні проблеми духовності релігійних філософських ідей М. Бердяєва, І. Ільїна, Вл. Соловйова, П. Флоренського та С. Франка.

Досить ґрунтовними в означеному сенсі є розгляд духовності крізь призму світогляду людини та її духовного світу в роботах Є. Бабосова, Л. Дорогова, В. Орлова, Б. Сафонова, В. Немировського.

Таким чином, у філософсько-освітній думці склалася парадоксальна дилема між обсягом матеріалу про духовність та його якістю, між його потенціалом у формуванні аксіології природи і майже певною відсутністю його використання в освітньому процесі, між необхідністю гармонізувати культурно-освітній простір особистості та величезним потенціалом у цьому контексті феномена духовності.

Актуальність обраного напрямку дослідження, його потенціал в гармонізації культурно-освітнього простору особистості, потреба у реінтерпретації феномена духовності, а також теоретична і практична значущість проблеми і визначили вибір темидослідження.

Тож, метою дослідження обрано аналіз феномена духовності, розкриття його можливостей і меж у формуванні аксіології природи як теоретико—